

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1.
sz. I. em. (Király-
utca sarkán).

Kiadóhivatal:
Wolf M. könyv- és
papírkereskedésé-
ben, Király-utca,
Hattyu-épület.

Megjelenik vasár
nap kivételével
mindenap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

Előfizetési árak:
Helyben:
Egész évre. 10.—
Egy hóra. . . 1.—
Vidékre:
Egész évre. 12.—
Egy hóra. . . 1.50
Egyes szám ára
Pécszet 4 kr., vi-
déken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelérőn.

(„PÉCS”)

POLITIKAI NAPILAP

Pécs, 1894.

Szerda, május 9.

110. (1173.) szám.

TÁVIRATAINK.

A helyzet képe.

(A „Budap. Correspond.” távirata a „Pécsi Újság”-hoz.)
Budapest, május 8. A főrendiház tárgyalásaival szemben az izgatottság és a várakozás még napról napra fokozódik. Miután még 22 szónok van főljegyezve, azonkívül pedig minden esetre még Szilágyi és Wekerle, valószínűleg pedig Csáky Albin gróf és Hieronymi Károly belügyminiszter is fognak megbeszélni, eltarthat a vita e hét végeig is. Mi minden történik addig, azt nem lehet ma még tudni. Ezt mutatja a mai nap érdekes és föltűnő eseménye Pálfy András gróf testőrkapitány. Hunyady Kálmán gróf főszertartartás mester ugyanis tegnap este egész váratlanul Bécsbe utaztak vissza. Azt mondják ugyan, csak azért, mert ma Bécsben egy misén kell jelen lenniök, de ez meglehetősen gyenge indoklás. Ha ezen udvari méltóságok a szavazásra mégis visszajönnének Budapestre, ez már mulatság számba menne.

Mindinkább tért foglal azon határozott nézet, hogy ezen reakcionárius urak a lemergi hadtestparancsnokkal *Windschgrätz* herceggel élükön egészen saját szakállukra, sőt a király egyenes akaratára ellenére eszmájuk demonstrációjukat és ellenzékieskedéseket, azon indoklással, hogy meg kell menteni a trónt még a trón akaratára ellenére is a veszélyes liberálizmustól.

Hogy a király tényleg senkit sem bízottat a javaslat ellen, legjobban mutatja *Lobkovitz* Rudolf herceg hadtestparancsnok eljárása, ki tényleg nem szavaz a javaslat ellen. Szombaton *Windschgrätz* hg. lemergi hadtestparancsnok Bécsben audienciára jelentkezett a királynál, kérdezve, mikép szavazzon a főrendiház ülésén. A király azt felelte, hogy ő senkinek sem adhat utasítást mikép szavazzon. Legjobb volna azonban egészen távol maradni. *Windschgrätz* herceg azonban még is csak lejtött, s jó magyar *ultramontan* részéről valóságos óvációkban részesült. Nem is lehet csudálni. Hiszen a muszkavezetésre legalkalmasabb anyag!

A főrendiház mai ülése.

Budapest, május 8. (A „Pécsi Újság” tudósítójának távirata.) A fő-

rendiház ma folytatta a házasságjogi javaslat tárgyalását. A karzatok tele vannak előkelő közönséggel, de a főrendek közül ma már többen hiányoznak. Elsőnek.

Brankovics György szerb patriarka szólal föl. A szerb egyház csak oly házasságot ismer el, melyet papjai kötöttek, és ezért a polgári hatóság által kötött házasságot el nem ismerhetvén a javaslatot nem fogadja el.

Széchenyi Béla gróf liberális beszédét lelkesen megjelnyezték a főrendiház liberális elemei. Beszédében kijelenti, hogy a javaslatot igenis elfogadja. Szól a kedvező angol és francia viszonyokról, hol a polgári házasság a nép erkölcsére üdvösnök bizonyult. A kormány a javaslatl a haladás terén sikert vívott ki. A javaslatnak nem az a célja, hogy a Kulturkampfot fölidézzék. A míg az egyház jótékonyelőokra fog törekedni, hatalmas fog maradni. A javaslatot elfogadja. (Éljenzés és taps balról.)

Máriássy János báró a királyi trónbeszédre utal, melynek egyik passzusával a reform ellentétben van. A képviselőház **Turin befolyása** alatt fogadta el a javaslatot, melyet ő elvet. (Éljenzés jobbról.)

Hollán Ernő tábornok elfogadja a javaslatot, mivel a házasságjogi egységes reformálásának szükségét belátja. Bizik a kormány erejében, hogy a reformot keresztül viszi. Mint a szabadelvű Deák tanítványa, megszavazta a javaslatot. (Tetszés balról.)

Dessewffy Sándor csanádgye házmegyeyi püspök a javaslat ellen beszél, **Beöthy Zsigmond** mellette, **Széchén Antal** gróf ellene. **Keglevich István** gróf elfogadja a javaslatot, mivel az állam érdekeit óvja. Az állam nem ellensége az egyháznak, hanem csak jogát óvja. A vallásosság mitsem szenvedett a polgári házasság által. Meg van róla győződve, hogy megjön annak is az ideje, midőn meggyőződik a kormány arról, hogy a főrendiház reformja kikerülhetetlen, mivel a két kamararendszer fontartása lehetetlen, ha ezen kamara a nemzet egyhangú akaratának ellentáll. Az egyház nem keresett békés megoldást, hanem a kormány engedékenységével szemben merev magatartást tanusított. Ennek tulajdonítható, hogy a közvélemény ily elementáris erővel nyilatkozott meg

a javaslatok mellett és a püspökök ellen. Nincsen ma kormány, mely követeléseiből bármit is engedhetne. (Ejünk tetszés balról.)

Zay Miklós gróf attól tart, hogy a polgári házasság a szocializmus terjedését fogja maga után vonni. A fakultatív polgári házasság hívének vallja magát. A javaslatot nem fogadja el. **Darwary** Alajos a javaslatot jogi szempontból védi; **Mihályovits Miklós** a javaslat ellen beszél, mire az ülést véget ért.

Megmenekült barlang-járók.

Grác, május 8. (A „Pécsi Újság” távirata.) A huelochi barlangba szorult kutatókhoz **Fischer** buvárnak nagy nehézségek legyőzésével sikerült bejutni. Mind a hét kutatót életben találták; még volt világító eszközök és kevés elegendő is, kenyér és sajt. A robbantással vált nyílást megnyagyoibbitva sikerült újra napvilágra hozni a barlang foglyait, kiknek a hozzátartozóknak öröme leírhatatlan.

Hivatalos árfolyamok gyűjzései a budapesti áru- és értéktözsde.

(A Pécsi Újság eredeti távirata.)

Május 8.	Pénzb. árf. o. e.
1. Magyar aranyjaredek 4 ^o	119.20
2. Magyar koronajaredek 4 ^o	95.—
3. Magyar vasuti koleson aranyban 4 ^o	127.—
4. Magyar vasuti koleson ezustben 4 ^o	101.75
5. Magy. kel. vasut áll. kotv. 1875-ből	123.50
6. Magy. földterem. kotvény 4 ^o	96.—
7. Italmérségi jog megváltási kotvény	100.—
8. Horvát-szlavon földterem. kotvény	96.—
9. Magy. nyerménysorsjegy koleson	152.50
10. Tiszaszab. és szegedi sorsjegykoleson	413.50
11. Osztrák jaredek papirban	98.50
12. Osztrák jaredek ezustben	98.25
13. Osztrák jaredek aranyban	120.—
14. Osztrák koronajaredek 4 ^o	—
15. 1860. évi osztrák államsorsjegy	146.50
16. Osztrák-magyar bankrészeny	429.—
17. Magyar hitelbankrészeny	354.—
18. Osztrák hitelintézet részvény	342.—
19. Osztr. magy. alianvasuti részvény	9.91
20. 20 frankos arany (Napoleonörf)	61.20
21. Német birodalmi marka	124.90
22. Londoni váltó	40.60
23. Párisi váltó	12.23
24. 20 marka arany	—

KÖZGAZDASÁG.

— **Allatbetegségek.** A lödállományban ivarszerzői hólyagos kiütés járványosan uralkodó aprilisban Német-Maronok, szörványosan Vokányban; a rühkór Kovácsdiban szörványosan; a takonykór Német-Bólyban 1 lónál tapasztaltak; a szarvasmarhák között Magyarországból Vokányon, Kisfaludon és Mattyon szörványos lefene lépett föl, 6 állat elhullott; a sertések között Dinnyeberken orbáncz lépett föl, 5 drb. sertés elhult. Az ebek között a vesztettség Obányan, Magyar-Sórosón, Nagy-Aghon, Vokányon, Monostoron, Baranyavaron, Bodolyán, Szentlőrincen és Mekényesen tört ki.

HIRROVATUNK.

Pécs, május 8.

— **Az orvosok gyűlése Pécsen.** A város polgármesteréhez, mint a házújság város fejehez egyremásra érkeznek a bejelentések az orvosok és természetvizsgálók pécsi vándorgyűlésére készülő vendégekről. A helyi titkárságnál pedig újabban *Hermann Antal* dr. budapesti pedagógiai tanár „Az orvos és az etnografia” címmel, *Wislöcki Henrik* dr. „A menses (kuruzlás) a néphiedlemben” címmel jelentett be foliográfiát.

— **A dandárparancsnok szemléje.** *Schrammel Emil* vezérőrnagy, a 61 gyalogdandár parancsnoka ma délelőtt az 52. és 44-ik gyalogezred Pécsen állomásozó századai fölött 3 és fél óráig szemlét tartott. A dandárparancsnok a szemle után legnagyobb meglepődésének többször is tanújelet adta.

— **Nyugalomba vonuló tábornok.** *Pakszi Páxi* Károly altábornagy, ki sok éven át Pécsen volt, mint dandárparancsnok, nemrég nyugdíjaztatván, Keszthelyen telepedett le családjával.

— **Kossuth-szobor Pécsen.** A „Tolnavarmegye” legutóbbi számban az általunk kifejtett állásponttal egyetértve a következő emlékeknek meg a Pécsen létesítendő Kossuth-szobor tervéről. „A minden téréen szépen előrehaladó szomszédunk, Pécs városának törvényhatósága elhatározta, hogy Kossuth Lajosnak szobrot állít fel Pécsen. E célra a rendező bizottság már megalkult és az ottani sajtó és közönség lelkes támogatása mellett karolta fel az ügyet. A bizottság nemcsak Pécs városa és Baranyamegye, hanem a szomszédos Tolna és Somogyvármegyék támogatására is számít és pedig méltan. Mert nálunk is megindultak a gyűtések és csak helyeselni tudnák, ha a befolyandó összegekkel Pécsre az ott létesítendő szobor javára és nem Budapestre küldenék. Mert míg a főváros a maga nagy anyagi, erkölcsi, kulturális és politikai súlyával és hatalmasával képegette van, onrejéből is egy Kossuthhoz és a főváros méltó szobrot felállítani addig már nagyon is elérkezett Magyarország annak is az ideje, hogy mindent ne egyedül a fővárosban koncentráljunk, hanem a nagyobb vidéki városoknak haradását és fejlődését lehetőleg előmozdítsuk. Ilyen nagyobb és fejlődésére hivatott város Pécs is, a Dunántul legnagyobb és legszebb városa, melynek díszes utarkévszék a Kossuth-szobor felállításának ügyében, nekünk, a közvetlen szomszédoknak, támogatni szép és hazafias misszió volna. „Szívesen ragadjuk meg ez alkalmat, hogy szegárdi kollégáinknak lelkes szavairt köszönetet mondjunk, kívánva, hogy fölvállast siker koronázza. A pécsiek hálás rokonszenvérül Tolnavarmegye derek lakossága mindig biztosítva lehet.”

— **Későn megindított mozgalom.** A kaposváriak teljes joggal nem tudnak abba beletörődni, hogy a Pécsen állomásozó somogyi háziedred 150 éves jubileuma Pilis-Csabán tartassék meg. A városi hatóság most határozta el, hogy mozgalmat indít meg és sürögésen fölirt Béebe a 44. gyalogezred tulajdonosa, *Albrecht kir.* herceg ö fenségének fődvarmesteri hivatalához, hogy a város kéri az ünneplénynek itt megtartását; s ha erre ö fensége hajlandó volna s fogadást adna, egy külön küldöttök utánék fél szóval is előadni a hős tábornagnyal nemcsak Kaposvár, de a megye közönségének a hadfiak, saját fiainak szeretetében nyilvánuló forró kívánságát. *Albrecht kir.* herceg a napokban Boszniaha utazik, mértis alig lesz abban a helyzetben, hogy a kaposvári küldöttökét fogadja. Ugy gondoljuk, hogy le kell most már mondani azon reményről, mely a

jubileum színhelyét illetőleg változás történék. Az ünneplény fenyésnek Pilis-Csabán is elég fényes lesz. A barakkok, mint értesülünk, úgy föl lesznek díszítve, mintha azok soha barakkok nem lettek volna. A jubileum a 44. gyalogezred kívül részt fog venni valamennyi ezred, melynek *Albrecht kir.* herceg a tulajdonosa. *Ivinger* ezredes vasárnap Béebeben részletes programot terjesztett a kir. herceg elé és ebben körmenetet, ősi katonai ruha és páncélokba öltözött vítezek csoportos fölvonulása is terbe van véve, ezzel ezzel bemutatják a legénység öltözötét az ezred szervezősétől a mai napig.

— **Baranyamegye és az új országháza.** A Budapesten épülő új országház építészeti szempontból talán széles e világon ritkítani fogja párját. Búszkeséggel tölthet el bennünket, hogy a legnagyobbszerű építkezésnél kiváló alkalom nyílt *Szolnay Vilmos* pécsi majolikagyárosnak, hogy az általa művészeti fokra emelt majolikaiparnak tég tér nyílt az érvényesítésre. De van része az új parlamenti épületben Baranyamegye siklósi járásának is, a mennyeiben innét az építéshez naponként szállítanak hatalmas nagy márvány darabokat. Az építész-mérnökök azt állítják, hogy a márvány fajok között az olasznál is jobb minőségűnek bizonyult a siklósi márvány, mert ez a legjobb, melyet azonban különös, eddigéle sehol sem értékesítettek. A Grizmüller Antal-féle zuhániai bányából szállították a legszebb szürke márványt, míg a Schulz esukmai bányából a rózsaszínű márványt hasítják ki a hegyekből az országház építéshez. A nagy előcsarnok és egy díszterem falai a siklósi márványból épültek.

— **Hanny Gábor kanonok ur bajai.** Mig Pécsen *Hanny Gábor* kanonok rövid idő alatt sikerült a pápi és polgári elem között a tradíciókon alapuló békos, barátságos viszonyt érvényesülésé által meglegelősen megzavarni, addig Szegárdon, honne a pécsi kanonoki stallumba jutott, nagyon izgatott és nem éppen hízegő hangon beszélnek a kanonok úrról, ki a katolikus hitközség pénztárát, melyet a felelősséggel alatt állott pénztárnok megdézsmáit, nem akarja rendbe hozni. A hitközségi pénztáros *Rill János* *Hanny Gábor* akkori szegárdi plébános ajánlata és felelősségére lett megválasztva. Ismétellen figyelmeztették a plébánost, hogy *Rill* visszaél a beléje helyezett bizalommal és jó lenne a pénztárt megvizsgálni. *Hanny* azonban ezt mindig föllegesnek mondotta. Bizott emberében! Mikor aztán a hitközségi tanács mégis megvizsgálta a pénztárt, kiderült, hogy abból 2916 frt hiányzik és a pénztáros hiány fölfoldozése után öngyilkos lett. Most megírt az ideje, hogy e hiányt valóki megterítse. *Hanny* kanonok elutasítja magától a felelősséggel egy a pénztáros megválasztásáért, épígy nem a hitközségi tanácsra hárítja a hiány megterítésének kötelezettségét, míg a hitközségi tanács a törvény előtt is meg akarja védeni jogának vélt kártérítési igényeit. A „Tolnamegyei Közlöny”, a megye legrégebb lapja vezérekibben foglalkozik e tárgyval, melynek végén e szavakkal apostrophiálja a kanonok urat:

A tizenkettedik óra elkövetkezett s itt az idő, hogy ez ügy részéről oly rendezést nyerjen, mely megmentse, volt s iránta mindig megszakodással viseltetők hiavet attól a kellemetlen kényszerűségtől, hogy vele szemben határozottabb állást foglaljanak s az alkalmazandó fegyverek megválasztásában kevésbé legyenek ki-méletesek. Az a néhány ezer forint neki, mi állásban semmi, Szegárdnak pedig, melynek lakossága azt az összeget már egész megfizotte, nagyon sok s végre is

az igazság azt követeli, hogy 6 engedjen. Most még a nagylelkű elhatározás tere van nyitva számára, később csak az el-hárríthatatlan kényszerűségnek fog engedni. Szívünk egész meglevél kívánjuk és pedíg kizárólag az 6 érdekében az első s éppen azon okból viseltetünk ellenszenvvel az utóbbi iránt.

— **Házassági jogforraságok.** E címen a pécsi jogi közlöny legutóbbi száma több helyi vonatkozású házassági viszonyt mond el, melyekre a furcsa jelző csakugyan rá illik. Ezen esetek is élénken illusztrálják, mily jogosulatlan és igazatlan a főrendiház álláspontja, hogy a mai házasságogt egy a mint van, megféle. Ime az érdekes esetek. Történt néhány évvel ezelőt, hogy egy lembergi menyecske ismerősök látogatására Pozsonyba utazott, és egy oda vetődött úriemberrel megismerkedven szerelme gyuladt iránta, mely vonzalma viszonzásra találtván, fejbe vette, hogy férjétől elvál s udvarlójával fog házasságra lépni. Csakhogy osztrák jog szerint ez nem megy, azért a szerelmes pár Magyarországra vetette szemét s rövid időn celt is érte. Volt a lembergi menyecske egy nagygnéni, ki husz év előtt egy magyarországi hivatalnokhoz ment nőül s övezegységre jutván Pécsen telepedett meg. Ez a nagygnéni örökre fogadta a lembergi menyecskét, ki ily módon magyarországi illetőségét nyert a nélkül, hogy lábat valaha magyar földre tette volna. Mint magyar honos nő aztán áttért az unitárius vallásra s megindította a válóperet osztrák illetőségű férje ellen a kolozsvári unitárius alpapi széknél, mely az asszonyt hamarosan el is választotta férjétől s ez mielőtt bamulatából felcsodáhatott volna, azon vette észre magát, hogy felesége törvényes házasságra lépett a pozsonyi ismerőssel. — A másik eset következő. Egy államhivatalnok nevelő viszálkodásba keveredvén elhagyta az asszonyt s feltette magában, hogy töle mielőbb végleg szabadulni fog. Mindketten katolikusok lévén a férj 1893. éj janár havában áttért a református vallásra s megindította válókeresetét a pécsi püspöki széknél olykép, hogy ez feleségére az ágy-és asztaltól való elválást kimondva aztán a per a pécsi kir. törvényszékhez tettesék el, hol a házassági kötelék felbontását kéri magára nézve kimondatni. A püspöki szentszék a per tárgyalásra hatánapot tűzven felperes, hogy a szentszéki eljárást megirvidítse, egy ptkeresetet nyujtott be, melyben alaperesete kérelmi részét megváltoztavta, a nőre nézve is a házassági kötelék felbontást kerte. Célfát el is érte, mert a szentszék a köteléki per tárgyalásba bele sem ment, a nőre nézve a keresetet elutasította s áttette a törvényszékhez, hogy a férje nézve határozzon. A pécsi kir. törvényszék a bekeltezt megkiserelvén belement az érdemleges tárgyalásba, mely már befejezést is nyert s épen a bizonyításfelvetelre került volna a per, midőn felperes bejelentje, hogy leg-újabbban a református vallást is faképnél hagyta s áttért az unitárius vallásra. Keri tehát a törvényszék, hogy válóperet tegye át a most már illetékesekké vált kolozsvári unitárius alpapi székhöz, még pedíg sürögésen, mert az unitárius püspök május 15-én tart ülést s ekkor végleg el is dönti a pert. A törvényszék kénytelen volt a kérelmet teljesíteni, a per Kolozsvárra vándorolt, hol kétségkívül a legrövidebb idő alatt a házasság felbontásával fog végződni, hacsak felperesnek ísmét nem jut eszébe időközben vallást változtatni. Ha ez az államhivatalnok meg talál halni, hogy maga után két törvényes özvegyet, mert az első feleség is még törvényes házassági kötelékkel van hozzá fűzve, de a második feleséggel való házasságot is törvényesnek ismeri az állam.

Mindkét öze egy viszonyra az elhunyt államhivatalnokhoz törvényes léven, mindkettőnek egyformán igénye van az özevegy nyugdíjra; az elsőnek azért, mert nem ő az oka, hogy férjétől különvaltan kellett élnie, a másodiknak meg azért, mert tényleg együtt élte férjével.

— **Pallavicini ögrófné hangversenye Kaposvárott.** A kaposvári jótékony neogyert f. hó 6-án tartotta meg tavaszi hangversenyét Pallavicini ögrófné közreműködésével a vármegyei köznevelési bizottság részén. Az anyagilag s erkölcsileg egyaránt fenyéssen sikerült hangverseny után a Korona szállóban 100 területű bankettet rendeztek az ögrófné tiszteletére.

— **A proteztál szőlőtelep.** Ismételt volt szó lapunkban azon nagyobb mérvű befektetésekről, és arról az áldozatkészségről, melyet a földmíveléstudigyi miniszterium a szegszárdi állami szőlőtelep fölvirágztatása érdekében kifejt. Most a miniszter az állami szőlőtelepen pavillont építtetett, melyben a szőlőesteti és borászati fölügylet részére csinos lakás létesít, ezenkívül pedig tágas terem épült a vinnelérleltető részére. A régi épület fölemelésére a miniszter pótlógát még 1700 forintot utaltványozott. Hol marad a sokat emlegetett, előtörtént szükséges, olodázhaltan pécsi vinnelérleltető telepet a város már a saját költségén is létesíteni akart, nem tudjuk. Annyit azonban tudunk, hogy már régen nem hallottunk róla beszélni — az pedig rossz jel!

Miért hogy nincs nekünk is protektóink!
— **Somogyvármegye törvényhatósága** május 7-én tartotta rendes évnegyedesi közgyűlést. A folyó ügyek letárgyalása után a fonyódkaposvári vasút építési költségeire Tallián Gyula főispán indítványára egyhangúan 180.000 forintot szavaztak meg. A megüritült vármegyei alpolgármester állása egyhangúan Rónai Lajos megyei számtiszt választatot meg.

— **Az adó a megyében.** Baranyavármegye területén április hónapban egyenes adók címén befolyt 30,270 frt 07 kr (múlt év áprilisában 38,270 frt 98 kr), hadmenetességi díjakban 319 frt, 295 frt 50 krral kevesebb, mint tavaly; az év elejéi okmányok adóiban befolyt 319,062 frt 06 kr. (múlt évben 334,652 frt 49 kr.) hadmenetességi díjakban 2000 frt 73 kr.

— **Párbajozó önkéntesek.** Szarvas Imre, a párbajban megsebesült önkéntes állapota már annyira javult, hogy vasnap a katonai kórházból Makár-utcai lakására vihették, hol most eddig anyja gondos kezelése alatt áll. Remélhetőleg 1—2 hét alatt már az ágat is elhagyhatja.

— **A nemzeti párt új lapja,** mint lapunk Budapestről írják, legközelebb megindul. A lap neve „Nemzeti Újság” lesz, szerkesztője Günther Antal dr. A szerkesztőségi tagjai Kaas Ivor báró, Ábrányi Kornél, Ácsdy Ignác lesznek. A lapot a nemzeti párt fogja kiadni.

— **Szerkesztő változás.** A Kaposvárot hetenkint egyszer megjelenő „Somogyi Újság” című társadalmi lap szerkesztését ifj. Nagy Ferenc földirtokos, ismert gazdasági úr vette át.

— **Szimplicius B. Füredek.** Barczs József (Szimplicius) hírneves cigánybandája a nyári szezonra Balaton-Füredre szerződött. Az antwerpeni kiállításra a belga királynő által — József kir. horeg után — meghívtást kaptak, de a szerződés fölbontásában a balatonfűre di fűrdőigazgatóság bele nem egyezett.

— **Uj vasut-terv.** A pécs-siklósi vidéknek az a szerencsétlensége, hogy azok közül a vasuti előmunkálati engedélyek közül, melyeket a kereskedelmi miniszterium eddig kiadott, egy sem lépte át az előmunkálati engedmény stádiumát. Most újra kérvény fesszik a kereskedelmi miniszter előtt előmunkálati engedélyért és elég különös, e szerint a Siklósi vasu-

tendő vasuton Darányból indulna ki, több somogy megyei falut és puszát érintene, majd Drávakőről átjönne megyénkbe és Bogdása, Sellye, Oszró, Csány, Vaiszló, Hídvég, Piski, Csepel, Harkány, Siklósi érkezők, honnét egész Bar-Monostort volna kiépítendő. A siklósi helyi lap szerint e vasutonalat hamarjában akarják létesíteni. Bár e vasutervezt utólag csakis Pécsről vonná el a forgalmat, a mit már a tervezett utirányból is látni lehet, mégis szívesen üdvözlőnlök a vállalkozást, de tapasztalva, hogy még a legeryszerűbb jóvedelmességre nézve minden kétséget kizáró vasutonal, mely Siklóst akarja vasuti hálózatba vonni, nem realizálható, hogy Siklóst e tekintetben igazán a balsors üldözi, akkor hogyan remélhetőnek egy olyan vasutonal létesítését, mely rövid után 30 helyet érintszen. Ily vasut csakis mint lövonalat vagy villamos vasut képzelhető. Különböben nem szólnok a tervhez addig, míg avval bővebben meg nem ismerkedhetünk. Alig illehetjük azonban, hogy a szép terv, mint a „Siklós és Vidéke” mondja, hamarjában megvalósul.

— **Egy híres betőró kőor cigányt** fogott el a csendőrség a napokban, ki már vagy tíz fele név alatt került az igazság szolgálatos kezei köze, de mindannyiszor megtalálta a módját, hogy börtönéből megszökjék. Igazi nevet talán már ő maga sem tudja, de legtöbbször Kolompár Józsi, Kolompár Miska, Varga Józsi, Horváth, Jeges János stb, árveket használhat. Egyébként ő volt az híres tolvaj, ki 1891. december havában a Szegzárdon és vidékén elkövetett strü betőresekől származott tárgyakat eladogatta Medinán, a mely községet e lopott dolgokkal valósággal elárászta. Midőn most elfogták, birtokában 3 lopott lovat s számos egyéb lopott tárgyat találtak. Szegzárdon, minthogy betőreseknek nagyobb részét Baranyamegyében követte el, Pécsre kísérték, a hol a törvényesítetlni fog fölötte, ha addig is valamely módot nem talál a megszökrese.

— **A polai regatta verseny.** *Abbazia* bírák lapunknak: A cs. és kir. hajóraj tengeri ünnepélyei *Abbazia*ban, *Biedermann* Rezső lovag, baranyamegyei földirtokos villájában nyertek méltó befeczését. Mint kerti ünnepély volt ez a befejezés tervezve, de a kedvezőtlen időjárás következtében a társaság a belső termekbe szorult. A házigazda meghívójára *Abbazia* legelőkelőbb társasága jelent meg az ünnepélyre, melyen a hajóraj sok alapítója is jelen volt, ezek között *Andrássy* Géza gróf alparancsnok és *Chornusky* gróf főudvarmester tengeri hajóraj kapitány. A zenét az „Euterpe” *Lloyd* gőzösön beszállással cs. és kir. tengeri zenekar látta el. A kedvezőtlen idő következtében a fényes társaság nem mellettel, mint az tervezte volt, az Euterpe hajóira, még csak reggeli 6 órákor hagyhatta el a kikötőt, hogy Pola, illetőleg Triest irányában folytassa útját.

— **Gyepmesterek mulatsága.** Lakodalmát ülte május első napján Szvoboda József mohácsi gyepmester-segéd árjárval, Csernyánszky Annával. E lakodalmán a vidék összes gyepmesterei jelen voltak. Vigan folyt a mulatság reggelizé, a mikor is a fiatal párt néhány vendég cigány zene kísérte mellett a gyepmesterei telepre kísérté haza. Ewald István bajai gyepmester a mulatságot megelőgelővel, pajtásait a kaloecsi gyepmestert haza hívta. Nem tetszett azonban az Liebhauer György szegszárdi gyepmestereknek a távozákat erővel akarta visszatartani, fenyegetve, hogy a kocsai elé fogott lovakat is leszurja. Erre a jelen volt Gerner József mohácsi nő száob közbetvette magát a megtámadottak érdekében; de vesztére, mert a különben is fölötte indulatos Liebhauer

előbb őt szurta meg jobb alsó karján, a kést teljesen keresztül döfvén, majd saját anyján és a véglegyően is kisebb szúrásokkal ejtett. Gerner a nagy vérvetés folytán ajánltan esett össze, a lakodalmás nép pedig szétfutott orvos és csendőri segítségért. Gerner állapota — mint halljuk — nem veszélyes.

— **A megye egészsége.** A megyei főorvos jelentése szerint április hónapban a közegészség se jó se rossz nem volt. Szorványosan föllepített a roncsoló torokból Beremendén, Dárdán, Fekeden, Gyvdon, Illocsán, Lapáncsán, Marócon, Magyar-Sórosán, Nagy-Palón, Nádasdon, Oldon, Piskén, Pécsváradon, Véménden és Villányon; a kanyaró Nádasdon, Ufalun, Pécsváradon, Somogyon és Vasason; a vérhas Siklóson, a hagymáz Dárdán. *Trachoma* esett Púspök-Márokon 4 esetben fordult elő, a miert is az alispán a közegsége nézve az általános szvemvizsgálatot rendelt el. *Vessett* elő 12 egyént márt meg, kik közül 6-ot a budapesti Pasteur-intézetbe küldöttek.

— **Robotmunka a megyei árvárszéknel.** A megye közigazgatási bizottságának mai ülésén az árvárszék elnöke jelentést tett arról a rcpant munkahalomról, mely ott összegyűlik, folyton nagyobodik, s melynek földgőzására a jelenlegi munkaerő nem elégseges. Kimutatta, hogy míg 1894-ben 13,408 volt a bekeresztett ügydarabok száma, addig ugyanoly munkáerő mellett 1893. végén 24599 volt; tehát lo év alatt több mint 11 ezerrel szaporodott az ügydarab. Mult évi április végéig 8056, az idei április végéig 10325 ügy érkezett. Illyen körülmény között a hátalék 2000 darabra szaporodott föl, mert az ünlökök megfeszített munkával se győzik a földgőzást, sőt kimerülnek ugyannira, hogy egészségüket veszélyeztetik. Pedig epp ilyen munka mellett a megjáró szűndő se lehet tölök elvonni. Az árvárszék elnöke kéri tehát a közigazgatási bizottságot, a felelősség elhárítása mellett írjon föl a miniszteriumhoz, hogy budgetje terhére rögtön adjon munkaségitésigete. Nem csupán az ünlökök hanem az iródaszkélmélyezt sem felelhet meg, mert az ünlökök munkájával az iroda munkája is szaporodik. Német Lipót biz. tag hivatkozással arra, hogy az új örökösödési törvény az árvárszékétől ügyv átvesszi a fele munkát, előbb kimutatva szeretné látni, hogy mennyi hagyatékígy van az árvárszéknel, nehogy a miniszter maga utalva az elletlebependő törvényre, elutasítsa a meggye kereset. Szily alispán szerint a dolgok nem lehet adépp halogatni, míg a törvény életbe lép, mert az árvárszéknel tényleg sűrűsegitésre van szükség. Egy honapi halogatás néhány ezerrel több restanciát okoz. A közigazgatási bizottság e határozta, hogy föl ir a miniszteriumhoz.

— **Tanitók fizetésének rendezése.** Tetlönk említest a közoktatástügyi miniszter „Utakast”-áról, melyet az 1893. XXVI. t. c.-hez csatolt s mely a közegési és felekezeti elemi iskolák tanítóinak fizetését rendezi. Ahol a tanítóknak a rendes minimum fizetése nincs meg, ez kiegeztető. Eről a közeg. bizottság az évi szeptember 25-ig jelentést tenni köteles. A megyei közeg. bizottság tehát a föszolgabírákat, a felekezeteket s egyéb illeltek hatóságokat fölhitva, hogy a törvény rendelkezéseinek — ha még nem tették meg — eleget tegyenek s hozzá jelentést terjeszzenek be.

— **Jegyjö vizsgalat.** Május 9. és 10-ik napján tartják meg a közegési és közegzői vizsgalokat. Vizsgalatra bocsajtottak: Kraupa Agoston bozsoki, Lerch Jenő p. szt. erzebeti, Repka József jenői, Grosch Aladár rácközéri, Richter Károly bere-mendzi, Kocsis Béla patacsai jegyzősegedek

és Wangler Károly szegzárdi p. ú. ig. számtiszt.

— **Az alispán ügye.** Tudvalevő dolog, hogy mikor a Kovács-féle rópirat az alispán ellen megjelent, a megye közigazgatási bizottsága a rópiratban foglaltakat nem tartotta elégségeseknek arra, hogy az alispán ellen a fegyelmi vizsgálatot megindítsa. A főispán e határozatot kötelemszerűleg megfőllebbezte a belügyminiszterhez. A belügyminiszter — mint már írtuk — a közg. bizottság határozatát időnkainál fogva helybenhagyta; de sürög vizsgálatot rendelt el bizonyos birtok hértelk és eladások jogosságának kidereitése iránt. A főispán elnökléggel intézkedett s a hegyháti főszolgabíró által teljesített vizsgálat jegyzőkönyvét a közg. bizottság most fölterjesztte a miniszteriumhoz; miután pedig ez ügyben kiskorunk is vannak érdekelve, a főszolgabírói jegyzőkönyv erre vonatkozó kivonatát az írvászekhez teszi át intézkedés végett.

— **Művész.** Holló Zsigmond most fejez be egy kedves gyermek képét. Özv. Sasukné asszony kis leányának természetű arcképe ez vörös terítővel festőien bevont asztalon ülve, a mint kezten le kis lábait egymásra helyezi. Fehér ruhácskaja széles világos kek szalag övel, kezében ibolya csokrot tart kedvesen mosolyogva a nézőre. A kép hátterét szép redőzött sárga függöny kek színű díszszel és egy makart csokor díszes ércvázában képezi. Egyike azon arcképeknek, melyek genre szerű fölfogással vannak componálva és bármely díszes szalon fényét emelik. Most végzi rajta a festő a befejező keretvonásokat és mielőtt a megrendelő őrnek át adnána, szívesen közszemlére bocsátja pár napig saját műtermében: Apacza-utca 5-ik szám.

— **Egy ló, amely el akar zónázn.** Vata Márton falusi gazda ma délután Czirjak korezmájába állított be kocsijával. Amíg 6 a boltban különböző bevásárlások végett odajárt, a két ló kirohant az udvarból, eltépte a nyaklót és megszökött. Az egyiknek talán az jutott eszébe, hogy sokkal többre megy, ha a féltizenkettőt vonnalt utazik tovább — akkor nem elő hamar fogják el. A gondolatot tett követte s a ló rohant az indóház-utcaiban, a váróterem elé s egyenesen az emberekkel telt vasuti pénztárhoz. De oh fatum — éppen ott volt egy rendőr, aki személyleírás nélkül is ráismert a szökevényre s nem ugyan galléron, de mézig megfogta és a város-házára kísérte. Az egészben az a legjobb, hogy se emberben, sem lóban nem esett kár.

— **Apró hírek.** A *Móhr-Ostrav* bányság sztrájk mindig szélesebb körben lép föl. Szilvézián 5000-nel többen sztrájkolnak. — A londoni szocialisták május 6-án a legnagyobb rendben tartották meg gyűlésüket a Hyde parkban. Több szónok beszélt a néphez követve a 8 órai munkaidőt, s az általános szavajogot. — *Anallia* bajor hercegnő akut bélhurutban s szívgyöngyében meghalt. — *A kolumbiácsi legyek,* melyeket a szel a Vaskaputól Belgrádba vitt, néhány nap alatt 11 lovat, 310 szavam marhát, 23 juhót, 16 kecskét 137 sertést öltek meg. — *Az aszói javító műhelyben Zana Gusztáv Burics* Pétert verekedés közben önvédlemből agyonütötte. — *A monte-carli* játék barlang ez évi tiszta jövedelme tíz millió frt, kilencszáz frtot fizetett a fejedelemségnek évi járadékot.

Színház, irodalom, művészet.

••. **A vadorzók.** Tegnap este *Somogyi* Károly igazgató lépett föl az idén először kedvenc szerepében, mint Sorau a „Vadzörzök”-ban és színpadra lépésénél rokoni-

szívesen ödvözölte különösen a páholyok által megtöltött közönség. Dacára azon körülmenynek, hogy a „Vadzörzök” állandóan repertoíron van, vontatlaton ment az előadás. A hölgyek egyaránt versenyeztek, hogy a közönség őket meg ne hallja és ezen versengésben a palma *Szilágyi* Bertát illeli, kinek beszéde gyakorta halk susogással változott, mintha csak barátnőjével négyezsem között és nem a közönségnek beszélné. Követte ezen alig hallható beszédben *R. Balog* Etel is. *Kalmár* Piroksa Emmy szerepét azon bájjal ruházta föl, melyet szerzője ezen kedves, ártatlan lénylényekre öntött. *Somogyi* Károly már jobban jöttözött át Soraut. Meglátzott, hogy hosszabb betegségi lábadozik, de meglátzott az is, hogy elszokott a játszástól, pedig csak gyakorlati teszi színpadon a mestert. Ertelmes beszédben, elevenségben ma is mintaképp szolgálhat különben színészeinek. *Polgár* Knókeje, *Dezséri* Baumannja és *Balla* Gottliebje ismert jó alakítások, új volt azonban *Szabács* Thürmerje, új, de — nem a legsikerültebb sem maszokban, sem játékokban. Bonvivans szerelmes szerep nem felel meg *Szakács* egyéniségének.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A megyei árvászeké szennyese.

II-ik nap.

A Hegedűs-Heffner-féle ügy folytatóság tárgyalása.

Élnök (Hegedűshöz): Ön hivatkozott tegnap arra, hogy *Feldl* volt árvászeki ülnök mondotta volt önnek, hogy a megyei számvevőség levéltárában van egy világos-kék papírosra írt, a cumulatív árvtárvé fölőlatásáról szóló jegyzék, melyben Hefner József nevére van elkönyvelve a Hefner János-féle örökség. *Keresse* vizsgálóbíró ura ma reggel jegyzőkönyvi jelentést tett nekem erre vonatkozólag. *Keresse* vizsgálóbíró ura és *Igalics* Radivoj megyei főpénztáros megjelentek ma a megyei árvtárban, a hova Hegedűs vádlott is el-kísérteték. Itt ő maga kereste ki azokat az iratokat, melyekben állítólag Hefner József-féle örökségről tételik említés. Az iratok most itt vannak a kezeimben. Mindkettő szaboleai szignatúrával van ellátva. Az egyik a Hefner-féle örökséggel semmi összefüggésben nincs. A másik *Nikolaus* Antal volt szaboleai árvtárvé aláírásával van ellátva és Hefner János-ról tesz említést. Az okirat kelt 1861-ben október 14-én.

Élnök (Hegedűshöz): Ön adta a vizsgálóbíró kezéhez ezeket a jegyzékeket?

Hegedűs. Igen. De mikor elhagytam az árvtárat, csak akkor jutott eszembe, hogy van ott még egy jegyzék, melyben Hefner József fordul elő.

Élnök. Miért nem adta oda mindjárt?

Hegedűs. Vissza akartam menni, de —

Élnök. Önnek módjában lett volna azt a jegyzéket oda adni, ha egyáltalában volna ott olyan.

Hegedűs. Nem is azt mondtam én, hogy ott van a jegyzék, hanem csak azt mondtam, hogy azokból a jegyzékekből kiténik, hogy milyen főkönyvi és papírszám alatt kezelte az adóhivatalnál és ott fordul elő János helyett József, mely név tévesen került oda.

Élnök jelenti, hogy *Igalics* megyei főpénztáros, ma az adóhivatalnál jár és nyomoz ott a vádlottól nyert adatok alapján. Az eredményről a mai végtárgyalás folyamán fog beszámolni.

A Wohlmut-héle ügy.

Vádlottak: Pritz József, Hegedűs Károly és Ugródy Adolf.

Élnök jelenti, hogy *Gerdenics* és *Jeszenszky* urak mint szakértők fognak a mai tárgyaláson résztvenni.

Barros és védője, kik a mai ügyben nincsenek érdekelve, a törvényszék engedelméből távoznak.

Élnök. F. év január 6-án dr. *Toldy* Béla ügyvéd a kir. ügyészségnél jelentést adott be, melynek alapján a vizsgálat *Hegedűs*, *Pritz* József és *Ugródy* ellen megindult.

Wohlmut kihallgatása.

Wohlmut *Ádám* Tolnán született, 71 éves, róm. kath., özvegy, két gyermeke van, foglalkozása kékfestő, vagyona nincs, irni olvasni tud.

Wohlmut magyarul nem beszél és azért kihallgatása német nyelven történik.

Élnök. Ön a megyei árvtárban 1837 frt 70 krt fölvetett.

Wohlmut: Igen.

E. Mondja el hogyan jött ezen pénzhöz.

Wohlmut: Pritz jegyző ur engem magához hivatott és tudomra adta, hogy örökségem van, melyen mintegy 50-en osztoznak és én is részes vagyok. Erre megkínált pálinkával és szivarral és aláíratott velem két okmányt.

Élnök. Mikor történt ez?

W. Mult évben karácsony előtt 10-12 nappal.

W. Később ismét aláíratott velem egy meghatalmazást a szolgabírónál. Azután elmentünk *Horváth* pécsvárdi jegyzőhöz, ki személyazonosságomat hitelesítette. *Horváth* kérdezte tőlem, tudom-e, miféle okmányt írtam alá. En az feleltem, hogy egy meghatalmazást *Pritz* ur számára. *Nemokára* *Pritz* ismét hivatott és ekkor 25 frtot adott nekem karácsonyi ajándéknak. Ezzel egyelőre beírtam, de később azt hívtam, hogy bátyámtól maradt réam örökség, ismét elmentem *Pritzhöz*, ki megnyugtatót, hogy csak várakozom, március vagy április hónapban ismét kapok 50-60 frtot. Elmentem erre *Horváth* pécsvárdi járásbíróhoz, kinek elmondtam az egész ügyet. Ő figyelmeztetett engem, ha nem akartam *Pritzt* szeresésélnem tenni, ne üssék zajt. Főlvilágosított engem egyuttal arról is, hogy mily összegről örökségről van szó. Főlkerestem erre *Toldy* Béla ügyvéd urat és átadtam neki az ügyet. E közben *Pritz* magához hivatott, hogy 300 frtot adjon és velem egy nyilatkozatot aláírasson, hogy nincs több követelni valóm. *Toldy* ur tanácsára nem mentem el hozzá és nem is vettem föl a pénzt.

Élnök (*Wohlmut*hoz): Számított ön örökségre?

W. Igen számítottam az *Edelmayer* Lipót-féle örökségről és mikor *Pritz* értesített, hogy örökségem van, azt hittem, hogy erről van szó.

Wohlmut az *élnök* kérdésére előadja, hogy nem volt semmi tudomása azoknak az okiratoknak a tartalmáról, melyeket aláírt.

Élnök. Mikor tudta meg, hogy *Pritz* 1837 frtot vett föl?

W. Mikor *Horváth*nál voltam: *Pritz* is tett erre vonatkozólag futólagos megjegyzést, midőn először nála voltam. Az ajtóba állva azt dörögte, hogy valami 1600 frton osztoznak az öröksők. Olyan homályosan beszélt, hogy nem tudtam tisztába jóni az ügyvel.

Élnök kérdésére, hogy kőz-e vallomására esküt tenni, *Wohlmut* igennel felel.

Zsolnay főügyész helyettes kérdésére előadja *Wohlmut*-hoz, hogy ő nem érdeklődött aziránt, hogy honnan ered öröksége.

Pleiningner (*Wohlmut*hoz): Mit gondol, miért említette *Pritz* ön előtt a 1600 forintot?

Wohlmuth nem tudja.

Pleinger: Kérte-e ön Horváthot, hogy olvassa föl azt a meghatalmazást, melyet ön aláírt.

W.: Nem.

Pleinger: Igaz-e, hogy Pritz ön helyett fizetett ki váltókat és hogy ön Pritz urnak adósa még?

W.: 10–12 évvel ezelőtt én jót álltam Pritzéért, 6 meg én értem és nem tudom, hogy ő tartozik-e most énnekem, vagy én vagyok az ő adósa.

Pleinger: Miért adott ön Pritznek egy kaució-levelet 2000 frtől és miért engedte meg, hogy az ön vagyonára kezeleztse?

W.: Akkoriban több ilyen váltó-üzletet kötöttünk.

Horváth pécsváradai járásbíró kihallgatása.

Elnök: Itt van egy entenciáció, melyen bizonyítja, hogy Wohlmuth aláírása hiteles. Tessék elmondani ennek a történetét.

Horváth: Mult évben karácsony előtt Wohlmuth Pritz-cel jött hozzám és kért, hogy Wohlmuth aláírását hitelesítem. Wohlmuth azt mondta, hogy Pritznek meghatalmazást ad örökség ügyben. Mikor megkérdeztem, hogy ismeri-e a meghatalmazás tartalmát, azt felelte, hogy ő Pritz-cel már megbeszélte mindent. Később eljött Wohlmuth hozzám és elpanaszolta, hogy maga sem tudja hányadán van öröksége ügyében és hogy nem tudta, mit ír alá. Kérte az ügynek számát, hogy Pécssett tanácsot kérhessen. En átadtam neki a mit kívánt és figyelmeztettem, hogy vigyázzon, mert könnyen bajba kerülhet valakik.

Gebhardt tanu megerősítette Pritz vallomását, hogy t. i. járt Pritzél, mikor megtudta, hogy Wohlmuth örökséget fog kapni s Pritz megnyugtatta őt, hogy pénzét megkapja és meg is ígerte neki, hogy Wohlmuth örökségéből a követelést levonja.

Pritz József kihallgatása.

Pritz József, Tolna-Monokon született, 48 éves r. kath., két gyermeke volt. Időközben egy meghalt. Pécsváradai jegyző. Vagyonja nincs. Bűntette nem volt.

Elnök: Tudja-e, hogy a Wohlmuth meghatalmazásával jogtalanul fölvezt 1859 frt miatt áll itt? Mit tud az egész ügyről?

Pritz: Hogy megerősítő legyen, hogyan használták föl eszközül, megemlítem, hogy Baranyamegye gyámpénztárába sok pénz kezeletik „gazdátlan pénz” cím alatt. A mult évben számtalan ily gazdát keresetek. Egy ilyen alkalommal azt mondotta nekem Hegedűs, a pécsváradai Wohlmuthnak is van pénze, miért nem veszi föl? Mondotta továbbá, hogy több kollégám van, kik már ily üzletbe belemertek. „n” azt mondottam, megbeszéltem majd a féléll, megjegyezve, hogy nekünk nincs Wohlmuth Jánosunk, hanem Ádám. Néhány hét mulva írt nekem Hegedűs, küldjék neki egy bizonyítványt, hogy a pénzét fölvehesse. Nálunk több árvtárai könyveske volt. Láttam, hogy Wohlmuth Jánosnak tényleg van 850 forintja és irtam Hegedűsnek, hogy csak oly bizonyítványt adhatok, hogy Wohlmuth Ádám van csak nálunk. Hegedűs küldött nekem egy kérvényt és egy azonossági bizonyítványt, hogy Wohlmuth János Ádámnal azonos. Ezenkívül még egy levelet írt, hogy csak az a z o n o s s á g i bizonyítvány kell. — Aláíratam esküdttél és még egy tanuval e bizonyítványt. Mikor ezt beküldöttem, tárgyalást vártam, de helyette jött a kintalányozás. Hegedűs írt, hogy be ne küldjem Wohlmuthot a pénz fölvétele, mert az Igazság főpénztárnok ur nagyon kevéssé ember, ki kitalálja kérdezi az örökségről, hanem küldjék be a nyugtát; ezt be is küldöttem, azzal, hogy

miután a fél nem megy be, a postán a községi előjáróságnak küldjék ki az összeget, Igazics azonban azt nem tette, hanem a személyes átvételt követelte. Egy-két nap mulva megkértem Wohlmuthot, hogy menjünk be, akkor a pénz én fogom fölvenni. Be is jöttünk Pécsre, akkor Ugrósdy megjelent nálam és kérdezte, miért nem hatalmaztatom meg magam a járásbírósnál. Hogy Heg-dűs akkor ott lett volna, arra nem emlékeztem. Elmentünk haza és Wohlmuthnak mondtam, jöjjön a járásbíróshoz és engem ott meg fog hatalmazni. Az iródban a kérvényt egész hangosan fölolvastam, megmondtam, mi van a fölhatalmazásban. A járásbíró ur elkezdte fölolvastani az okmányt, mire Wohlmuth félbe szakította, nem kell olvasni, tudja, mi van benne. Akkor is előtű ki mondtam, mily összegű az örökség. Ezt a meghatalmazást beküldöttem, mire a pénz az én nevemre lett kintalányozva. A pénzét fölvettem. A „Magyar Király”-nál ettem, Hegedűs oda küldött, hogy, hogy keressem föl és adjam át a pénzt, melyre már sürgősen szükség van. Úgy beszélte meg a féléll, hogy 1000 frtot kap, a többi azokké, kik a pénzhez segítettek. Én megtartottam 300 forintot, 500 frtot Hegedűs vett el. Másnap elhívtam Wohlmuthot, elmondtam, hogy marad 1024 frt 80 kr. Átakarattam neki adni az egész összeget. Ő a végzést nézte. Mikor megírtam a nyugtát, mondtam, hogy az egész összeget vegye át. De ő azt mondtotta, hogy ismerem az ő helyzetét, ha megkapja a pénzt, akkor sorban jönnék hitelezői és nem marad semmije. Erre azt mondtam neki, hogy 300 forinttal tartozik nekem, Gebhardt pedig fizetett helyette 500 frtot, melyet neki visszatéríteni ígért. Wohlmuth ott hagyta az 1000 frtot, elvitte a 25 frtot, de többé nem jött felém, hogy a többivel elszámoljon. Ekkor gondolkozni kezdtem. Ismertem a helyzetét és meglepett a dolog. Egyszerre dr. Toldi Béla ügyvéd sürgönyt küld nekem, hogy január 9-én legyen nála. Azzal fogadtott, hogy Wohlmuthé-e az a pénz, melyet az árvászeknél fölvettem. Azt feleltem, úgy gondolom, hogy igen. Erre dr. Toldi azt mondtotta, akkor fizesse ki neki az egész összeget. Másnap hívtam Wohlmuthot, mondvá, hogy jöjjön be Pécsre velem dr. Toldihoz, hogy ott rendet csináljunk. De nem jött, nem akart jönni, azt mondvá, nagyon fáig a foga. Nem levén más dolgom, kifogattam a koesből a lovakat. Hívtam Wohlmuthot, de nem akart odajönni. Január 7-én megjelent a „Pécsi Újság”-ban a közlemény, mely szerint engem dr. Toldi Béla ügyvéd az ügyvésszégnél följelentett. Mikor megtudtam, hogy a följelentés megtörtént, megkértem Jilly ügyvédet, hogy a Hegedűsnek adott 500 forintot kérje vissza, hogy visszatéríthessem a pénzt. Az ügyvéd volt szives az egész pénzt meghozni, erre adtam be kérvényt és visszaadtam az egész pénzt.

Elnök: Nem vette észre, hogy gondosan kerülte egész elbeszélésében a minket érdeklő dolgokat. A bizonyítványról melyet ön kiállított nem szól, hogy mi volt annak tartalma.

Pritz: Én kívülről egy más ember által fogalmazott bizonyítványt el nem mondhatok. De arra emlékszem, hogy az volt benne, hogy Wohlmuth Ádám és János ugyanaz a személy és nem forog fenn akadály annak kifizetésére. Szám abban a bizonyítványban nem volt benne.

Elnök: Második vallomásánál azt mondtotta, hogy e bizonyítványt másoktól hangzik és egész részletezve elmondotta, hogy Wohlmuth Ádám javára kezeletetik örökség.

Pritz: Csak egyszer láttam, tehát nem tudom, hogy mi volt benne. A vizsgálgó bíró azt mondtotta tegyek vallomást, akkor

2–3 nap alatt szabad vagyok. Ekkor mindent mondtam volna, csakkogy szabad legyek.

Elnök: Akkor töredelmesen vallott és most a vallomást igaznak valja. Kijelenti-e, hogy ez a bizonyítvány hamis?

Pritz: Az árvászeki elnök tudja, hogy egy évben 15–20 ilyen bizonyítványt állított ki, hogy névsere történik. Meg volt győződve, hogy Wohlmuth Jánosnak azonosnak kell lennie Wohlmuth Ádám-nal.

Elnök: Megbeszélte ön, hogy jegyző-társával manipulálni szoktak. És Ont Hegedűs bírtá rá, hogy állítson ki bizonyítványt!

Pritz: Csak azonossági bizonyítványról volt szó, és azt mondtotta, hogy le fogja tárgyaltatni.

Elnök: 1878 óta kezelt könyveeskét, mely szerint Wohlmuth Jánosnak 800 forintot öröksége van. Abba a bizonyítványba miért írta oda Rethmuth János, vagy Wohlmuth.

Pritz: Ezt már így kaptam készen Pécsről.

Elnök: Ön csak azt íratta alá, hogy Pécsváradon Wohlmuth János nincs, csak Ádám.

Pritz: Nem mondtam, hogy ez a kettő azonos.

Elnök megállapítja, hogy a bizonyítvány legényegesebb részét nem közölte. Kérdi, nincs-e odahaza ily levél, melyről említett lett.

Pritz: Nem merem állítani.

Elnök: Tudja-e, hogy kell a régi örökséget fölvenni, hogy nyomozást kell tartani.

Pritz: Vártam is vizsgálatot, de épen azért kapott fölém annyit pénzt, hogy csulak útján vehetőik föl a pénz.

Elnök: Tehát elismeri, hogy görbe, csalárd uton, csalárd módon vették föl a pénzt. Nem emlékszik rá, hogy Hegedűsért küldöttek. Wohlmuth azt mondja, együtt távoztak el.

Pritz: Csak Ugrósdyra emlékezem.

Elnök: Ebéd közben kellett megbeszélniök, hogy legyen a pénz fölveve.

Pritz: Arról nem volt szó.

Zsolnay főügyész helyettes. Ön tudta, hogy a pénz nem illeli meg, azért jöttek össze a Magyar Királynál, hogy megbeszéljék a pénz fölvetelének módozatát?

Pritz: Nem emlékszik, hogy Hegedűs is jelen volt a megbeszélésnél. Nem tud erre emlékezni.

Elnök: Azt mondja, hogy fölolvasta a meghatalmazást Wohlmuthnak? Volt-e tanu ott jelen?

Pritz: Tanuló segédemnek kellett azt hallani.

Elnök: Emelítette, hogy nyugtát vett tőle az egész összegre. Hol van ez a nyugta?

Pritz: Meg kell lenni. Úgy gondolom, hogy a foglárnál, átvett irataim között volt. Zsolnay f. h. Nem emlékeztem, hogy ott lett volna.

Elnök: Mikor olvasta föl?

Pritz: Hangosan mondtam, hogy olvassa föl.

Elnök: Ugrósdy mindig, mint Hegedűs megbízottja beszélt.

Elnök: Beszélje el részletesen, milyen útát-módot említett a pénz fölvetélére?

Pritz: Nem beszélünk ennyit arról. Nem emlékszik arra. Ugrósdy mondtotta, hogy többen voltak már, kik ily fölvetettek pénzt, hogy t. i. az árvászeki ülnök minden teketória nélkül kintalányozta a pénzt.

Elnök: Mikor közreműködött Wohlmuth a pénz fölvetésében, tudta, hogy ezt a pénzt is így föl lehet venni?

Pritz: Biztam az árvászeki ülnökben,

A legjobb és legolcsóbb háztető a minden államban szabadalmazott **kampós szegélyű cement-tetőcserép**

WURSTER ANTAL

cementárúk gyárából.

Különös előnyök:

Biztos meggátlása a hó és eső behatolásának, miután a cement a vizet nem bocsátja keresztül.

Ellenálló képesség a legkeményebb hideg és meleg ellen.

Habares fölösleges.

Az összes javítások elesnek.

Könnnyű súly: 38 kiló négyzetméterenként, míg a pécsi első rendű cseréptégla sulya 90 kiló négyzetméterenként.

Ára: 1 négyzetméternek: 11 drb **99 kr.**

Kampós szegélyű cementtöcseréppel fődött tető tehát a legolcsóbb, mert tartóssága által önmagát fizeti ki:

5 évi jótállást nyujtok.

A töcserépek könnyed sulya folytán az egész gerendázat olcsóbb, mi szintén megtakarítás. A kampós szegély folytán **víz nem hatolván be, a gerendázat soha sem rothad.**

Ráth M. fakeskedő urnál 1893-ban egy háztető készült, melynek egyik fele kampós szegélyű cementtöcserépekkel lett befödve és melynek lécei tökéletesen szárazak, míg másik felén, mely pécsi cserépből készült, a lécek az esőzéstől egészen megfeketültek, miről mindenki meggyőződhetik.

A kampós szegélyű cementtöcserépekhez külön e célra öntött vasból kitűnően szerkesztett elpusztíthatatlan háztető-ablak készült, mely szintén habares nélkül illesztetik be.

Bizonyítványok nálam: **Király-utca 8. sz. a.** betekintheők.

Egyben van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletem **végleges felhagyása folytán** az abban levő **órákat** és látszereszeti cikkeket folyó évi **november hó 1-ig** tetemesen leszállított áron árusítom el.

Tömeges látogatást kérve vagyok tisztelettel

WURSTER A.

Habares teljesen fölösleges.

Az összes javítások elesnek.

Mennyegző és alkalmi ajándékoknak

szánt tárgyak szabott gyári árak szerint nagy választékban, rendkívül izléses kivitelben, valódi ezüst és china ezüstartól

5 frittól — 20 frittig

ugymint:

Felhasználó tálcák majolikabetéttel,

asztali állványok,

kenyérkosarak, gyümölcstartók, étszerek stb.

a legjutányosabban beszerezhetők

SCHÖNWALD IMRE

ékszergyárodnál

Pécsen, király-utca, Hattyu-épület.

ZELESNY UJ MŰTERME.

Tisztelettel tudatom a nagy közönséggel, hogy

fényképészeti műtermemet

Anna-utca 4-ik szám alatt levő **saját házamba** vittem át.

A színház-építés következtében a Király-utcában eddig birt műtermemet el kellvén hagynom, új műtermemet a legmodernebb igényeknek megfelelőleg építettem és szereltem föl. Egyttal tudatom, hogy mindennemű fölvételek nálam **csakis ez új műtermemben** (Anna-utca 4-ik szám) **eszközölhetők**, mely műtermemet a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlom, remélve, hogy mélyen tisztelt megrendelőim bizalmukkal a jövőben is ki fognak tüntetni.

Mély tisztelettel

Zelesny Károly

udvari fényképész.

Kiárusítás

A KREINER JÓZSEF-féle csódtömeg kiárusítása mai naptól kezdve a

Basár udvarában

Király-utca 1. szám alá (Benczenleitner-féle
4931 cukrázda mellett) helyeztett át.

hogy ez nem fog belemenni, ily ügyet tárgyalás nélkül elintézi.

Göbel bíró. Hát Ön számított még arra, hogy a Wohlmut-ügyben lesz tárgyalás.

Pritz. Természetesen.

Elnök. Itt vannak táviratok, melyeket az igazgatóság rendelkezésünkre bocsátott. Első egy sürgöny, melyben Pritz arról értesít Hegedűst, hogy az öreg megadja magát és kérézte, volt-e Toldi ügyvédnél vele beszélni.

Pritz. Azért táviratoztam, hogy ha Wohlmut nem enged, akkor legyen készen a pénz visszafizetésére. „Az öreg megadja magát” alatt azt érte, hogy az öreggel rendbe fog jönni.

Elnök. Ennek „Adolf” aláírással sürgönyöztek: „Minden készen. Késedelem veszedelmes. Beszéljen ügyvéddel.”

Pritz. Ez felelet volt a 6 táviratra. Zsolnay f. h. Milyen jogcímre tartotta vissza a pénzt. Nem gondolja, hogy tartozásért nagyon magas kamatot szedett?

Pritz. Ha ezt nem tettem volna, nem állnék most itt.

Zsolnay f. h.: Ez az örökség tényleg Rothmuth János név alatt jött árverési kezelésbe, ki 1836. szeptemberét, ennek tehát 56 évesnek kellett lenni, míg Wohlmut 71 éves volt. Ön, mint a község vezetője, kiből a bizalom központusa, csak lelkiismeretesen kellett vele eljárnia.

Pritz. Igaz.

Zsolnay f. h.: Ezt mind nem tette, mert üzletet akart csinálni és belépett abba konzorciumba, amely lassan-lassan kiiszogatta a 800000 frt gazdáltnak pénzt.

Elnök. A születési bizonyítvány elveszett, nem tudja hova lett az?

Pritz. Nem.

Pleininger Ferenc. Nem tudja-e mikor került a kérdéses örökség az árverésbe?

Pritz. Nem.

Pleininger: Birt-e tudomással, hogy Wohlmut 1839. születettnek van jelezve, vagy arról tudott-e hogy Rothmuthnak lett ezen örökség kezelője?

Pritz. Nem is volt másról szó, mint Rothmuthról.

Elnök ezután fölolvassa a vizsgálóbíró jelentését, melyből kitűnik, hogy az adóhivatalnál átvizsgálta a kezelési íveket, de nem akadt nyomára azoknak az adatoknak, melyekről Hegedűs tegnap tett értesítést. Az adóhivatal tisztjei nem emlékeznek arra, hogy Feldt ott járt volna s az iratokba betekintett volna.

Hegedűs kihallgatása.

Elnök: Miféle összeköttetésben volt Pritz-el a Wohlmut-féle örökség átvételé tárgyában?

Hegedűs: Mult évben Pritz benn járt a megyei árvaszéknél. Emlegettem, hogy sok pécsváradí örökös nem vette még föl örökségét, holott nagykorúságát már elérte. Többi között fölémlítettem a Rothmuth-féle örökséget. Pritz azt felelte, hogy Rothmuth János nem létezik Pécsváradon, hanem Wohlmut, de ez sem János, hanem Adám. Pritz megígérte, hogy eljár majd e kérdésben és értesít róla. Ekkor kezdte meg Ugródsy az ó aknamunkáját, és addig beszélt Pritznek, míg rá nem vette. Egy napon Pritz levél kíséretében beküldött egy meghatalmazást és egy beirókönyveket, melyeket megmutattam Ugródsynak, mire ez elyörösödött. Néhány nap múlva Ugródsy tudomra adta, hogy Pritz engem keresett. Ugródsy szerint Pritz utmutatást akart tőlem kérni arra nézve, hogy milyen eljárásit kévsösen a Wohlmut ügyben. Erre megírtam Pritznek, hogy milyen okmányokat kell megszerzenie. Többek között megírtam, hogy egy igazolványra is van szükség, mely bizonyítsa, hogy Wohlmut Adám azonos

Rothmuth Jánossal. Néhány nap múlva Pritz beküldte az okmányokat és levélben megkért, hogy az ügyet sürgősebb intéztem el. Hallottam, hogy Ugródsy egy alkalommal kért Pritzétől 100 frtot és megígérte neki, hogy az ügyet keresztül viszi. Azt is mondotta Ugródsy, hogy Wohlmut úgy is csak találta a pénzt, — könnyen adhat belőle. Pritz-től kaptam levelet, melyben panaszkodik Ugródsy és Feldt követeléseire ellen. Mikor ezt Ugródsynak szemébe vettem, kért, hogy ne csajjak lárját. Másnap megírtam a kitalványozás és Feldt biztosított, hogy minden a legnagyobb rendben történt. Mikor Pritz a kitaláló végzést megkapta, bejött Wohlmuttal Pécsre, de a pénz fölvetelével már elkéstek. Megkért engem, hogy folyósítsam az örökséget, de én nem egyeztem bele.

Az örökség fölvetele után Feldt hozzám jött és megkért, vegyem át Pritz-től a neki ígért 300 frtot. Pritz eljött lakomásra, átadott nekem 500 frtot, melyből 300-at adjak Feldtnek, juttassak belőle Ugródsynak is, a többit megtarthatom magamnak. A gyors és szives elintézésért Ugródsynak 50 frtot adtam.

Hegedűs további vallomása folyamán kijelenti, hogy csak abban érzi magát bünyösnek, hogy a pénzt átvette, az egész manipulációnak értelmi szerzője Ugródsy, ki fölhasználta Feldt hiszékenységét és zilált anyagi viszonyait s az ő hiszékenységét is.

Elnök ezután fölolvassa azokat a táviratokat, melyeket Hegedűs és Pritz váltottak, midőn érezték, hogy inog már alutluk a talaj.

Végre szembesítették Pritzet Hegedűssel. Hegedűs továbbra is fontartotta a vallomását.

Az anyakönyvezető közhivatalnoknak tekintendő.

A szegszárdi kir. fészek: hivatalos hatalomnal való visszaélés vétsége, valés elleni kihágás és a vallás-és közoktatásügyi ministeri rendelethez utkozó kihágás miatt vádolt egyik plébános elleni bünyögésben végzett: W. J. plébános a btkv. 480. §-ba utkozó hivatalos hatalomnal való visszaélés vétsége, továbbá a kir. vallás-és közoktatásügyi minister úrnak 10085/890. sz. rendeletébe utkozó kihágás miatt vad alá helyeztetik, ellenben a btkv. 53. §-ában utkozó vallás elleni kihágás miatt indított bünyögési eljárás vadlott ellen beszűntették. Indokok: W. J. plébános Sz. J.-nek vegyes házasságból származó fiúgyermekét, továbbá az ágostai vallású W. Peternének szintén vegyes házasságból sz rmazó gyermekeit a szűlők egyenes óhajára a r. kat. hivallás szerint megkeresztelték s a megkereszteltek az anyakönyvbé jegyezte, de a megkeresztelés tényéről az anyakönyvi kivanatok megkülde-dése mellett az illetekes s panaszos Sz. J. ágostai ev. ref. lelkesét nem értesítette, sőt az anyakönyvi kivanatok kiadását mint hiveltelbe utközött határozottan megtagadta. Minthogy vadlott e cselekménynek az a része, hogy az általa megkeresztelt és vegyes házasságból származó gyermekek keresztelési anyakönyvi kivanatát minden további megkeresés nélkül az illetekes lelkesnek át nem küldötte, a 10086/90. sz. m. kir. kultuszministeri rendelet 1-ső pontjába utkozó kihágást látszik képezni, minthogy vadlott cselekményét, hogy a kereszteléseket a szűlők kívánásaira teljesítette, nem menti; minthogy nem forog fen kétség az iránt, hogy a btkv. 53. §-a csak a kiskorúak áttérésénél egyik keresztény vallásból a másikba alkalmazható s a keresztelés nem bünyöghető, mind-ezeknél fogva vadlottat a végzés rendelkezés részében körülírt két rendbeli jog-

ellenes cselekmény miatt vad alá helyeztik; ellenben a btkv. 53. §-ába utkozó vallás elleni kihágás miatt ellene indított eljárást megszüntetni kellett.

A főrendiház vitájáról.

Ismét benne vagyunk tehát az állam és egyház közötti viszony feszegetésében. Egyháznakogok és ministerek, diplomaták és politikusok újra eszéplés alá vették ezt a thémát, mely pedig már — sajnos — eléggé el van nyúve Magyarországon, nem a legkisebb kárára államnak és egyháznak egyaránt.

Tagadatlan, hogy a közvélemény bizonyos fásultsággal hallgatja már a főrendiházban újra megindult országos vitát a kötelező polgári házasságról. Az érvek pro és contra régiék; az ember előre tudja, hogy a felszólalók közül ki szól a reform ellen, ki mellette, azt is tudjuk, hogy mily értelemben, azt is sejtjük, hogy ki miért igen, miért nem. Azt azonban véges emberi észszel nem vagyunk képesek megérteni, hogy mi jó származhatik abból, ha a főrendek többsége a reform ellen foglal állást és ezzel konfliktusba sodortatik a törvényhozás két háza.

Itt azonban még nem tartunk, ma még csak a vita folyik, magas színvonalon és nagy hullámokban, melyek közül széles nyugvópontul emelkedik ki Szilágyi igazságügyimister beszéde, ki a hercegprimással szemben vasszilárdasággal bizonyította be, hogy a kötelező polgári házasság behozatalához az államnak joga van, hogy a kötelező polgári házasság nem sért hitelét, és hogy a kötelező polgári házasság a magyar nők társadalmi helyzetét emeli, szilárdítja és biztosítja.

Igen sajátosságú színezetet volt adandó e vitának azon körülmény, hogy néhány magyar udvarnagy is lejtött arra Bécsből, hogy a mérleget a javaslat ellen billentsék le. Ezen lépést a legkételebenebb találgatásokkal magyarázgtatták, az lévén a föl fogás, hogy a király udvarnagai csak nem szavazának a király jóváhagyásával beteresztett javaslat ellen, ha erre nem nyertek volna fölhalalmazást, vagy batoritást. Ugy de ez udvarnagok már tegnap visszatértek Bécsbe és e visszavonulás azt hisszük, minden nyilatkozatnál meggyőzőbben beszél és megerősíti az alkotmányos érzületű állampolgárok bizalmát, kik méltán elvárhatják, hogy az alkotmányos király udvarnagai ne merészlejk gátolni a király alkotmányos kormányának politikáját. Különbben ez eshetőség maga is megérdemli, hogy azzal politikai tényezőink a legkomolyabban foglalkozzanak és a nemzetnek garanciák adassanak arra, hogy az alkotmányos elvek a királyi udvarban is érvényesüljenek — a királyi udvartartás helyes reformja útján.

Felölös szerkesztés és lapjainak: LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Újság” nyomdájában.